

ПРОГРАМА

**ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА
НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА
НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ТРЪН
2020 – 2022 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. ВЪВЕДЕНИЕ**
- II. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ**
- III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ДИНАМИКА НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА**
- IV. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ И КОНТРОЛ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА**
- V. ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЪКОВОДСТВО, КООРДИНАЦИЯ, КОНТРОЛ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.**
- VI. ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА**
- VII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ**
- VIII. МОНИТОРИНГ ЧРЕЗ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ**
- IX. КОРИГИРАЩИ ДЕЙСТВИЯ ПРИ КОНСТАТИРАНЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА**
- X. ДРУГИ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ**
- XI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПРОГРАМАТА**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Проблемът с безстопанствените кучета на територията на Община Трън е значим за обществеността и има многостранни измерения – здравни, социално-битови, икономически и екологични.

Овластяването на популацията на безстопанствените кучета е научно обосновано регулиране, което позволява осъществяване на контрол и свеждане на броя им до минимум.

Причините за наличието на безстопанствени кучета са от различен характер. Популацията на безстопанствените кучета се формира от изоставени, изгубени, родени на улицата и домашни кучета, оставени на обществени места без надзор. Безстопанствените кучета създават дискомфорт, провокиран от шума и предизвикват страх сред гражданите, водят до рискове, създавайки опасност от пренасяне на заразни и паразитни болести, нападения, ухапвания и предизвикване на пътнотранспортни произшествия, замърсяване на околната среда. Друг аспект на проблема с безстопанствените кучета е тяхното недобро физиологично състояние, в резултат на болести, глад, студ, недостатъчна грижа и нехуманно отношение към тях.

За да се решава проблема с безстопанствените кучета и рисковете, които крие той е необходимо да се повиши контролът върху спазване на задълженията при отглеждането на домашни кучета, да се насърчават процесите на отговорно отглеждане на кучетата и тяхната кастрация. Необходимо е да се полагат адекватни грижи от собствениците на домашни кучета за издаване на паспорт от ветеринарен лекар, ваксинация, обезпаразитяване, регистрация чрез микрочип и въвеждане на данните в Интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните. Необходимо е и осъществяването на контрол върху търговията и развъдната дейност с кучета.

Националната програма за овластяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България въвежда интегриран, цялостен, дългосрочен подход на национално ниво, целящ управление на съществуващите популации от безстопанствени животни. Съгласно чл.40а, ал.1 от Закона за защита на животните програмата се основава на следните принципи:

- постигане на здравословна среда за гражданите на Република България и подобряване хуманното отношение към животните;
- управление и намаляване на популацията от безстопанствени кучета по ефективен начин чрез масова кастрация.

В съответствие с разпоредбите на Закона за защита на животните и Националната програма за овластяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България е вменено на общините да разработват и прилагат Общински програми за овластяване на популацията на безстопанствените кучета.

Общинската програма за овластяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Трън и план за действие е изготвена в изпълнение на чл. 40, ал.3 от Закона за защита на животните (ЗЗЖ) и разпоредбите на Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВМД), както и изискванията, поставени на България и останалите страни, членки на Европейския съюз, по отношение на грижата и хуманното отношение към животните.

Програмата се основава на принципите, заложи в Закона за защита на животните, във връзка с Националната програма за овластяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България.

Успехът на програмата за овластяване популацията на бездомни кучета е в прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт, ветеринарните специалисти, природозащитните организации, и гражданите са насочени в една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

II. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ

Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета и план за действие на територията на община Трън, за периода 2020-2022 г., цели постигане на здравословна среда за гражданите, установяване на дългосрочни и ефективни мерки, които ще доведат до овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината, в съответствие с §1, т.12 от Закона за защита на животните и с хуманно отношение към животните.

Задачите на програмата са следните:

1. Анализирание и набелязване на мерки за отстраняване на причините, водещи до възникване и увеличаване на популацията от безстопанствени кучета на територията на общината;
2. Идентификация и регистрация на безстопанствените и домашните кучета;
3. Кастрация на безстопанствените кучета (поетапно редуциране на техния брой чрез провеждане на кастрационни кампании);
4. Стимулиране на кастрацията на домашни кучета;
5. Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета;
6. Повишаване на информираността и отговорността на гражданите при отглеждането на домашни кучета;
7. Засилване на обществения контрол и контрола при работата по овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината.

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ДИНАМИКА НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА

Въз основа на дейностите по изпълнение на досегашната програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Трън са дефинирани местата, в които проблемът с безстопанствените кучета се задълбочава, кв.Мурговица, Баринци, Народна воля, Клисурско и районите със социални заведения. Основната причина за наличието на безстопанствени кучета е недостатъчният контрол върху популацията на домашните кучета, която е пряко свързана с увеличаване на броя на домашните кучета, както и изоставянето им през есента покрай контейнерите за боклук от страна на собствениците, които не живеят постоянно на територията на общината. Констатирана е недобра информираност на гражданите от ползите от кастрация на домашните любимци. Съществуването на безстопанствени кучета се благоприятства също от хранителен ресурс, вода и подслон. Проведени са редица съвместни акции с полицията по инициатива на кмета на общината, при които са направени протоколи с предписания на собствениците на агресивни кучета, информирани са за ползите от кастрацията им. Установени са редица случаи на хранене на животни с необработена храна, включително сурово месо и остатъци, което е допълнителна предпоставка за пренос на заразни болести и агресивно поведение на животните. Създава се дискомфорт на гражданите и съществува риск за хората, тъй като безстопанствените кучета са преносители на болести, опасни за човека – бяс, кучешка тения, бруцелоза, микроспория и др.

Във връзка с динамиката на популацията на безстопанствените кучета в Националната програма за овладяване на популацията им е предвидено преброяване на територията на всяка община. Преброяването следва да се извършва веднъж на всеки две години в периода септември -ноември и да започва с уведомление от министъра на земеделието, храните и горите със заложен в него срок. При преброяването трябва да се отчита всяко куче, намиращо се на обществено място без видимо присъствие на собственик по методика като задължително се отчита приблизителна възраст, пол, видимото здравословно състояние и наличието или липсата на видима маркировка за извършена кастрация. Методиката е подробно описана в Националната програма. Преброяването завършва със съставянето на протокол, който се изпраща в съответната община и Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ).

В изпълнение на Общинската програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета през 2019 година са обработени 30 бр.кучета от наета от общината фирма и върнати на обитаваните от тях места.

IV. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ И КОНТРОЛ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

1. Методология

Успешната практика налага прилагането на регламентирания от Закона за защита на животните метод за кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокиране на раждаемостта - ограничаване капацитета на средата само със стерилни животни.

Съгласно препоръките на Световната здравна организация, масова кастрация, ваксинация срещу бяс, обезпаразитяване и връщане по местата на залавяне на обработените животни, са единственият ефективен начин за намаляване на възпроизводството на безстопанствените кучета. Във връзка с това Общинската програма предвижда прилагане на кастрация на такъв брой животни, който ще доведе до постигане на ниво не по-ниско от 50% кастрирани животни от общата популация на безстопанствени кучета в общината.

Кастрирането на кучетата има и своите здравни и социални предимства - предпазва животните от редица заболявания, в т.ч. и от злокачествени тумори, мастити, полови инфекции, с което се удължава продължителността на живота им; успокоява животното и прави характера му по-социален; предпазва мъжките животни от бягство, изгубване и нежелани травми. Действащото законодателство от своя страна насърчава кастрацията на домашните кучета като техните собственици са освободени от „такса за притежаване на куче”, съгласно разпоредбите на чл. 175, ал. 1 и ал. 2, т. 5 от ЗВМД.

Подходът за овладяване популацията на безстопанствените кучета, заложен в ЗЗЖ, включва тяхното залавяне, кастрация и връщане по местата на местообитанието им, чиято цел е да спре цикличния процес по запълване на освободените места. Кастрирането на кучетата и връщането им по местата, от които са заловени няма да позволи освобождаване на ниши, защото ще са запълнени с животни, които не се възпроизвеждат, т.е. ще се блокира раждаемостта.

2. Мерки

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.
2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.
3. Задомяване/осиновяване на безстопанствени кучета.
4. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.
5. Регистрация на домашните кучета.
6. Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.
7. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.
8. Кампании за подобряване на чистотата на градската среда.

V. ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЪКОВОДСТВО, КООРДИНАЦИЯ, КОНТРОЛ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.

1. Ръководство

Кметът на общината ръководи изпълнението на програмата и планът по чл.40, ал.3 и ал.4 от ЗЗЖ.

2. Координация

На местно ниво координацията се осъществява чрез взаимодействие между Кмета на общината, Областната дирекция по безопасност на храните, областната колегия към Българския ветеринарен съюз и Организация за защита на животните.

На национално ниво координирането е чрез взаимодействие между Министерството на земеделието, храните и горите, Българската агенция по безопасност на храните, Министерство на финансите, Министерство на здравеопазването, Национално сдружение на общините в Република България, Български ветеринарен съюз и Организации за защита на животните.

3. Контрол по изпълнението

Контролът по изпълнение на Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Трън и планът по чл.40 ал.3 от ЗЗЖ се осъществява от министъра на земеделието, храните и горите чрез БАБХ.

4. Участници в програмата

• Общински съвет

1. Предвижда средства за изпълнение на програмата, както и средства за последващ контрол;
2. При заседания на Постоянните комисии към Общински съвет - Трън, по въпроси касаещи програмата, може да се включат представители на ОДБХ и НПО;
3. Ежегодна актуализация на Програмата и съответния бюджет, въз основа на годишния отчет на кмета.

• Общинска администрация/Общински инспекторат

1. Поддържа регистър на кучетата-компаньони по чл.174 от ЗВМД и регистър по чл.54 от ЗЗЖ;
 2. Организира дейностите по изпълнение на Програмата;
 3. Осигурява контрол за спазване хуманното отношение към животните съгласно изискванията на ЗЗЖ;
 4. Разглежда жалби и сигнали, свързани с бездомни кучета;
 5. Извършва проверка на сигналите и жалбите с цел разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите жалби и сигнали;
 6. Организира и провежда кампании за намиране собственици на кучета, за хуманно отношение към животните и популяризиране на Програмата за намаляване на популацията.
- Извършва всички мероприятия за намаляване на популацията от безстопанствени кучета.

• Организации за защита на животните

1. Съдействат на общината чрез свои представители за изпълнение на мерките в програмата;
2. Информират се за постъпилите жалби и сигнали, свързани с бездомни кучета;
3. Участват в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите жалби и сигнали от граждани;
4. Организируют и провеждат кампании за намиране собственици на кучета.
5. Участват в съвместни кампании за намиране собственици на кучета, за хуманно отношение към животните и популяризиране на Програмата за намаляване на популацията.

5. Нормативна база

- Закон за защита на животните;
- Закон за ветеринарномедицинската дейност;
- Становище на Световната здравна организация;
- Европейската конвенция за защита на животните;
- Международна практика;
- Наредби, издадени от Министерството на земеделието и горите;
- Наредба №1 на обществения ред на територията на община Трън;
- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги.

6. Финансиране

Източниците на финансиране и обезпечаване на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Трън, съгласно чл. 40 б от ЗЗЖ са от:

1. общинския бюджет;
2. дарения от физически и юридически лица;
3. международни програми и проекти.

VI. ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

1. Управление и оценка на програмата

Изпълнението на Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община и планът за действие по чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните се управлява от Кмета на общината.

Оценката за изпълнение на общинската програма се извършва на базата на прилагане на мерките и постигането на заложените задачи. Оценката се реализира с оглед постигане на ефективност и ефикасност от изпълнението на Програмата.

Управлението включва наблюдение на изпълнението на заложените цели и задачи в Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани за намаляване популацията на безстопанствените кучета. В процеса на наблюдение се допуска участие на организация за защита на животните, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност.

Оценката и наблюдението ще дадат възможност да се анализират постигнатите резултати, както и да се предприемат при необходимост коригиращи действия.

2. Докладване и отчетност

а) Служителите, отговорни за изпълнение на Програмата ежегодно до м.февруари внасят отчет до кмета на община Трън. Отчетът включва и анализ на постигнатата ефективност и може да съдържа препоръки за подобряване изпълнението на Общинската програма;

б) Кметът на общината, ежегодно до 1 март внася отчет за изпълнението на Програмата до изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, чрез съответната Областна дирекция по безопасност на храните.

3. Уведомяване на обществеността

Приетата общинска програма и планът по чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните се публикува на интернет страница на община Трън в срок от 14 дни от тяхното приемане. При всяко изменение и допълнение, информацията следва да се актуализира.

VII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

С прилагането на Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Трън се очакват следните резултати:

1. Повишаване безопасността на градската среда;
2. Значително намаляване на броя на безстопанствените кучета и установяване на контрол върху тяхната популация на територията на общината;
3. Намаляване на рисковете от разпространението на заболявания, пренасяни от безстопанствените кучета;
4. Увеличаване на информираността, отговорността и активността на гражданите при отглеждане на домашни кучета.

VIII. МОНИТОРИНГ ЧРЕЗ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Мониторингът ще бъде осъществяван по следните индикатори за изпълнение:

1. Брой на безстопанствени кучета, както следва:

- заловени;
- идентифицирани;
- кастрирани;
- ваксинирани;
- обезпаразитени;
- върнати по места;
- осиновени;
- евтаназирани;
- умрели.

2. Брой на домашни кучета, както следва:

- регистрирани;
- кастрирани.

3. Брой извършени проверки и:

- подадени сигнали, молби и жалби;

- констатирани нарушения;
- дадени предписания;
- съставени актове за установяване на административни нарушения и наказателни постановления.

IX. КОРИГИРАЩИ ДЕЙСТВИЯ ПРИ КОНСТАТИРАНЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Настоящата Общинска програма се изготвя в изпълнение на Националната програма, която въвежда единен подход за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на цялата страна. В случай, че се констатират несъответствия на общинската програма с Националната програма, следва да се предприемат от Кмета на общината коригиращи действия.

Предприемането на коригиращи действия възниква с откриването на свързан с изпълнението на общинската програма проблем и включва вземане на мерки за отстраняване и предотвратяване на повторно проявление.

Прилагането на коригиращите действия включва:

- установяване на несъответствие и анализ на причините, довели до него;
- предложение за коригиращо действие и вземане на решение за прилагането му;
- предприемане на коригиращото действие и оценка на ефективността му.

X. ДРУГИ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ

Във връзка с овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Трън може да се организират информационни кампании, съвместно с Областната дирекция по безопасност на храните, Областната колегия към Български ветеринарен съюз и неправителствените организации за защита на животните . Кампаниите включват програми, включително за разясняване на гражданите за ползата от мерките по Програмата и нейното прилагане. Информационните кампании, съвместно с другите институции се извършват чрез разпространение на дигитални, брошури, видео клипове, публикуване на информация в печатни и електронни медии.

XI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПРОГРАМАТА

№	Действия	Изпълнители	Срок	Източници за финансиране	Очакван ефект
1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксиниране, маркиране и връщане на животните по местата на залавянето им					
1.1	Осигуряване на условия за обработка на безстопанствени и домашни кучета	Община Трън, Ветеринарни специалисти	2020-2022г.	общински бюджет, дарения, проекти	Възможност за обработка на кучета – безстопанствени и домашни на територията на община Трън.
1.2	Организиране на съвместни проекти и кампании по кастрация, обезпаразитяване, маркиране и пр. на безстопанствени кучета	ОДБХ Община Трън, Ветеринарни специалисти, Организация за защита на животните	ежегодно	общински бюджет, дарения, проекти	Масово извършваните мероприятия по кастрация на безстопанствени кучета допринася за по-бързото и сигурно овладяване на популацията на уличните кучета на дадена територия, а бързото им връщане по местата на залавянето им гарантира недопускането на други, необработени кучета в ареала.
1.3	Информационни кампании	Медии, Ветеринарни специалисти, Организация за защита на животните	постоянен		Популяризиране действията по проблематиката, предприемани от страна на местната власт и партньорите ѝ по програмата. Запознаване на населението с полезна информация за нормативните изисквания, информация за болести пренасяни от животните, начини за предотвратяване разпространението на зарази и пр.
1.4	Преброяване на	Община Трън	съгласно	общински бюджет,	Възможност за точна преценка

№	Действия	Изпълнители	Срок	Източници за финансиране	Очакван ефект
	безстопанствените кучета на територията на Община Трън	и кметски наместничества	Националната програма	дарения	промяната в популацията на безстопанствените кучета като критерий за успеваемост на мерките по програмата.
2. Регистрация на домашните кучета и контрол върху размножаването им, с цел блокиране на притока от дома към улицата.					
2.1	Обособяване на места за свободно разхождане на домашни животни	Община Трън	постоянен	общински бюджет; дарения европейски фондове	Изпълнение на нормативно изискване към кметовете на общини да осигурят маркирани и обособени обществени места за разхождане на домашни кучета. Осигуряване на добри условия за свободно разхождане на домашните кучета, без с това да се нарушава спокойствието и комфорта на останалите граждани.
2.2	Разширяване функционалността на регистъра за административна регистрация на домашни кучета.	Община Трън	2020-2022 г.	общински бюджет	Подобряване обслужването на граждани – собственици на домашни кучета при административната регистрация на животните. Повишаване събираемостта от таксата за притежаване на домашно куче.
2.3	Организиране на сигурна система за навременно подаване и получаване на информация за ветеринарна регистрация на домашните кучета	ОДБХ, Община Трън	постоянен		Изпълнение на нормативно изискване към ветеринарните лекари за предоставяне на тази информация. Събраната информация би дала ясна картина за реалния брой домашни кучета, отглеждани на територията на

№	Действия	Изпълнители	Срок	Източници за финансиране	Очакван ефект
					Община Трън.
2.4	Актуализиране на местната нормативна уредба, съгласно действащото законодателство.	Общински съвет, Община Трън, ОДБХ, Организация за защита на животните	при нормативна и фактическа необходимост		Навременно адаптиране на местната нормативна уредба към промените в националното законодателство.
2.5	Предписания и санкции за собственици, незаплатили „такса за притежаване на куче” и нарушаващи общинските наредби за притежаване и отглеждане на куче.	Община Трън	постоянен		Повишаване гражданската активност и отговорност при спазване на нормативните изисквания към собствениците на домашни кучета
2.6	Предписания и санкции за нарушения на законовите разпоредби от собственици или осиновители на кучета.	Община Трън	постоянен		Повишаване гражданската отговорност при спазване на нормативните изисквания за домашни кучета
2.7	Организиране и провеждане на съвместни проекти и кампании по кастрация, обезпаразитяване, маркиране и пр. на домашни кучета.	ОДБХ, ветеринарни специалисти, Община Трън, Организация за защита на животните	ежегодно		Стимулиране собствениците на домашни кучета да ограничат раждаемостта на своите животни и създаване на нежелано потомство.
2.8	Информационни кампании	Община Трън, медии, ветеринарни специалисти, Организация за защита на животните	постоянен	общински бюджет, дарения, проекти	Популяризиране действията по проблематиката, предприемани от страна на местната власт и партньорите ѝ по програмата. Запознаване на населението с полезна информация за

№	Действия	Изпълнители	Срок	Източници за финансиране	Очакван ефект
					нормативните изисквания, информация за болести пренасяни от животните, начини за предотвратяване разпространението на зарази и пр.

Настоящата Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Трън 2020-2022 г.е приета с Решение № 5./ 06.02.2020 г. на Об. С гр. Трън, Протокол №1/ 06.02.2020 г.